ANUL V. ARAD, Mercuri 4|7 Martie 1915. Nr. 50.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . 7.— „
Pe o lună . . 2.40 „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraş şi interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
şi ADMINISTRTIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a
INSERŢIUNILE
se primesc la administraţie.
Multumite publice şi Lov deschis costă şirul 20 fil.
Manuscriptele nu se înapoiază.

Un nou falş săsesc.

Arad, 16 Martie 1915.

Revista ungurească **„Nemzeţi iskola"** într'un articol întitulat **„Invăţătorii saşi"**, acuză pe aceştia, că sub diferite pretexte se feresc a lua parte activă în răsboiu. Paravanul după care se ascund l-au găsit autorităţile bisericei săseşti, susţinând anume, că învăţătorii saşi pot îndeplini şi funcţiuni duhovniceşti. Sub acest titlu numeroşi învăţători saşi se află astăzi la adăpostul gloanţelor ruseşti, a căror ravagii le cunosc numai din exhibiţiile dlui **Neugeboren** plasate în **„S. D. Tageblatt"**. Autorul articolului arată cu cifre, că în schimbul acestui „patriotism" admirabil interpretat, poporul săsesc primeşte enorme subvenţii dela stat pentru întreţinerea instituţiilor sale culturale.

Articolul din chestiune a căzut ca un trăsnet în capul blajinilor noştri compatrioţi. Pretinsa lor fidelitate guvernamentală, isvorîtă din interese materiale, a suferit o lesiune a cărei descoperire putea da de mal tainicul joc de veche duplicitate săsească. Astfel ziarul oficios al bisericei săseşti **„Kirchliche Blätter"** imediat a sărit în apărarea „lealităţii" grav atinse şi prin iniţiala **„Sch."** (Schuller?) încearcă să spulbere afirmativele calomnii şi „minciuni" ale menţionatei reviste ungureşti.

Intre altele afirmă în mod apodictic, că **şcoalele săseşti nu primesc nici un ban din bugetul statului** („erhalten keinen einzigen Heller", v. S. D. Tageblatt din Sibiiu Nr. 12535 din 8 Martie c.).

Acestei afirmaţii ne permitem a-i opune următorul fapt. In ziua Paştilor româneşti din 1914, Saşii guvernamentali au ţinut în Sibiiu o mare adunare spre a condamna atitudinea deputatului **Dr. Rudolf Brandsch** pentrucă în camera ţării a luat apărarea bieţilor „Şvabi" din Bănat contra persecuţiilor ce le sufereau. Şi **R. Brandsch** a fost despoiat de tovărăşia dlui **E. Neugeboren,** fiindcă nu i-a cerut bilet de voie spre a putea spune un cuvânt în favoarea conaţionalilor săi din Bănat. In această mare adunare, celebră prin falimentul politicei săseşti oficiale, s'a ridicat şi fruntaşul Saşilor din Sibiiu **preotul A. Schullerus,** care în cursul vorbirei sale a făcut următoarele senzaţionale destăinuiri:

„Mai departe, şcoalele noastre au scăpat de îngenunchiarea care le ameninţa: Ele primesc subvenţia de stat, — care se obţine de obicei numai cu preţul expunerii lor în mânile organelor statului, — fără nici o condiţie păgubitoare. Deputaţii noştri au fost chemaţi la discuţia legii din 1907 încă înainte de a fi văzut proiectul de lege lumina zilei. Şi paragraful respectiv, care eliberează şcoalele noastre de sclăvia în care le apucă subvenţia de stat, a fost stabilit în acord cu autorităţile săseşti şcolare şi bisericeşti. Trebuie să combatem părerea, că sprijinul acesta ar fi un bagatel, pe care nu l-am putea primi fără să roşim. In exigenţele avansate de azi noi nu ne putem lipsi de el, fără a pune noui sarcini grele pe credincioşii comunelor noastre. Subvenţia aceasta revine însă colectivităţii, fără ca să fie silită a împlini şi condiţiunile grele împreunate cu subvenţia. Căci chestiunea s'a aranjat în tăcere astfel, încât în lege paragraful respectiv s'a stabilit astfel, că şcoalele cari au un alt sistem de salarizare decât şcoalele de stat, sunt scutite de îndatoririle citate mai sus". (cf. „S. D. Tageblatt", Nr. 12245, din 1914.)

Această mărturisire, spusă în publicitate dela înălţimea demnităţii preoţeşti şi a autorităţii specialistului în chestiunile interne săseşti, are valoarea unui document autentic, care nu mai poate fi contestat.

Destăinuirile preotului A. Schullerus sunt şi o minunată caracterizare a sistemului... după care se făuresc legile în ţara aceasta. Analiza acestui sistem ar duce la concluzii sdrobitoare, pentru cari însă împrejurările actuale nu sunt deloc propice. Deastădată ne mărginim să constatăm că suntem în faţa unui nou falş săsesc. De altfel compatrioţii noştri dela gazetă şi-au făcut în timpul din urmă o predilectă preocupaţie din acest procedeu de falşificare. Şi cazul descoperit de noi arată limpede că avem de-a face cu o speţă de recidivişti incorigibili, cari îşi făuresc eroii şi strălucirea gloriei răsboinice tot pe socoteala noastră, cum au făcut-o în cursul atâtor veacuri.

Ce valoare mai poate avea în gura unor astfel de oameni noţiunea de **onestitate** cu care ţin să se etaleze la orice prilej?

Aveţi dreptate domnilor. Autorul articolului din **„Nemzeti iskola"** vă poate riposta liniştit în terminologia d-voastră: „Auf Lug und Trug ist der ganze Aufsatz aufgebaut".

Da, da, auf Lug und Trug. Sau nu, dle Neugeboren?

Cato.

Din activitatea „Comitetului de caritate" din Viena.

(24 Octomvrie 1914 —28 Faur 1915).

Din iniţiativa comitetului societăţii pentru zidirea unei biserici ortodoxe în Viena s'a constituit din toţi fruntaşii coloniei române din Viena, doamne, domnişoare şi domni, în 24 Octomvrie 1914 *„Comitetul de caritate"* al societăţii bisericeşti din Viena cu următorul scop: Vizitarea soldaţilor români răniţi şi bolnavi, cari se află în spitalurile din Viena şi împrejurime, mijlocirea între soldaţii români şi conducerile spitalelor, cu cari ei nu se pot înţelege din cauza necunoştinţei limbii, îngrijirea corespondenţei cu familiile celor răniţi, împărţirea cărţilor de rugăciuni şi altor obiecte religioase, procurarea unei lecturi folositoare, cărţi şi gazete, împărţirea diferitelor obiecte folositoare (vestminte calde, ţigarete ş. a.), acordarea de ajutoare băneşti, îngrijirea pentru cerinţele sufleteşti şi religioase prin preoţii români din Viena ş. a.

Implinirea acestui program vast şi greu, menit să aline în parte suferinţele sufleteşti şi trupeşti ale soldaţilor noştri, a fost posibilă numai prin devotarea unui număr mare de Români din colonia noastră din Viena şi a mai multor Români refugiaţi din părţile ocupate, cari şi-au pus toată dragostea în serviciul acestei cauze patriotice şi nobile. Munca lor merită toată lauda şi recunoştinţa.

Astfel a fost posibil, ca să intrăm în contact direct cu soldaţii români din aproape toate spitalurile din Viena, împrejurime şi provincie. Din donaţiuni şi cumpărări am putut împărţi până acum o mulţime de vestminte calde la soldaţii cari se întorc pe câmpul de luptă, peste 50.000 ţigarete, la 1300 cărticele de rugăciuni, parte donate, parte cumpărate, 3000 cărţi de lectură şi calendare. La un număr considerabil de soldaţi, cari se întorceau în patrie, am acordat din modestul nostru fond ajutoare băneşti în suma de peste 200 cor. Afară de aceasta comitetul a tipărit anume o cărticică de rugăciuni pentru răsboi în 6000 exemplare, din care s'au împărţit până acum peste 3000 exemplare. Tipărirea ei a fost înlesnită prin acordarea unui ajutor din partea ministerului de răsboi, căruia îi aducem şi la acest loc profunde mulţămiri.

Cu ocazia serbătorilor Crăciunului comitetul a aranjat o serbare festivă, la care au fost ospătaţi peste 700 de soldaţi. Despre această frumoasă serbare patriotică şi naţională s'a publicat un raport detailat în ziarul „Românul" din Arad (din 24 Ianuarie 1915).

Din însărcinarea noastră preoţii de aici au vizitat şi spitalurile din Baden, Tulln, Mödling, Korneuburg, Brünn, Iglau, Prag, Karlsbad, Marienbad, Franzensbad, Eger, Budweis, Ebensee, Ischl, Gmunden şi Klagenfurt, în cari au aflat peste 1000 de soldaţi români, împărţindu-le cărticele de rugăciuni, cruciuliţe cu Sf. Ioan cel Nou dela Suceava, ale cărui moaşte se află de prezent în capela română din Viena, cărţi de cetit, calendare, gazete, ş. a.

Acuma împărţeşte resp. trimite comitetul săptămânal la 100 spitaluri cam 400 exemplare de gazete româneşti („Românul", „Gazeta Transilvaniei", „Foaia Poporului" din Sibiiu, „Foaia Poporului" din Budapesta cu „Foaia Ilustrată", „Telegraful Român" şi mai înainte „Cosinzeana"), cari ni-au fost puse la dispoziţie de respectivele direcţiuni, parte gratuit, parte cu preţuri reduse.

In fiecare Duminecă şi sărbătoare se face în capela română din Viena un serviciu divin pentru soldaţii români răniţi.

Pentru împlinirea acestui scop am avut nevoe de un fond bănesc,la care au binevoit a contribui: câte 1000 cor.: fostul ministru de externe contele *Berchtold* şi ministrul preşedinte contele *Stürgh;* 600 cor.: ministerul de răsboiu; 500 cor.: societatea bisericească din Viena; 250

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna BERZASCA, comitatul Caraș-Severin, pe câmpul de luptă.

Frâncu Iosif, are 3 copii
Preda Eugen, căsăt. 1 fată adoptată
Preda Nicolae, 3 copii
Micșa Simeon, 2 copii
Raichici Ion Circu, 3 copii, prisonier
Nicolici George, june, rănit
David Sava, 2 copii
Marta Sava, 5 copii
Puia Simeon, căsăt. rănit
10 Ienciu Nicolae, 2 copii
Raichici Alexandru, 2 copii
Raichici Alexandru, faur, 4 copii
Țioia Ștefan, 3 copii, concediat
Faxanov Bojidar, sergent, 2 copii
Balaban Ioan Cămătariu, 1 copil
Vucec Nicolae, 1 copil
Puia Șofronie, 4 copii
Țioia Vasilie, căsăt.
Țioia George, june
20 Ilici George, 3 copii
Raichici Dionisie, 3 copii
Mâncoci Matei, 2 copii
Radovan Vichentie, 2 copii, pierdut
Bololoi Lazăr, 1 copil
Micicoi Pavel, 1 copil
Paici Marescu, 2 copii
Paici Antonie, căsăt.
Mogoșan Marcu, 3 copii
Brăilă Arsenie, 2 copii
30 Ienciu Pantelimon, 3 copii
Alexandru Antonie, 5 copii
Marchescu Luca, căsăt.
Sporia Iosif, 2 copii
Giurgiu Nicolae, căsăt.
Iliciu Iosif, căsăt.
Mâncociu Trifon, 1 copil
Țioia Petru, june
Marchescu Sava, 4 copii
Ion Nicolae Barbu, 2 copii
40 Giuriciu Lazăr, 1 copil
Roșu Alexandru, 4 copii
Ienciu Fotie, căsăt.
Ienciu Iosif, 1 copil
Vucec Ilie, 1 copil
Ivancu Fotie, 3 copii
Ivancu Pantelimon, căsăt.
Draghiciu Martin, 5 copii
Terovan Sava, 5 copii
Mâncociu Nicolae, 2 copii
50 Mâncociu Marin, 2 copii
Bălăban George, Glava, 2 copii
Golumba Radu, 4 copii
Golumba Vasilie, 4 copii
Golumba Toma, serg. maj. 2 c., rănit 2-ori
Golumba Nic. serg. căsăt. rănit 3-ori 4 frați
Marchescu Antonie, june
Bălăban Nicolae, căsăt. mort
Țioia George, 2 copii
Țioia Matei, 2 copii
60 Balaban Mihail, 3 copii
Ienciu Petru, 3 copii
Raichici Dimitrie, 1 copil
Moise Iosif, 6 copii
Iliciu Nichita, căsăt.
Iliciu Nicolae, june
Ghimboașa George, 4 copii
Bălăban Nicolae a lui Glăvoni, 3 copii
Berbecioc Vasilie, 2 copii
Bălăban Nicolae, 2 copii
70 Marcoviciu Dimitrie Mădru, 4 copii
Mâncociu Ilia, 1 copil
Raichici Iosif a lu Rista, căsăt.
Raichici Constantin, 2 copii
Marta Nicolae, căsăt.
Popoviciu Ilia a lu Efta, căsăt., prins
Marchescu Nicolae, 1 copil
Bișa Petru, 4 copii
Muntean Nicolae, 4 copii
David Marcu, 2 copii
80 David Petru, 4 copii
Paici George, 4 copii
Puia Iosif, 2 copii
Bălăban Mihail, 2 copii
Mâncociu Antonie, 2 copii
Lupulovici Ștefan, 2 copii
Barbu Tismonar, 7 copii
Necșici Berbecioc Mihail, 1 copil
Necșici Berbecioc Ignatie, 1 copil
Miciu Tr., june, decorat cu med. de argint
90 Marcoviciu Marcu, căsăt.
Curea Nicolae, văduv, are 5 copii
Draghici Iosif, sergent, 2 copii
Draghici Ilie, 2 copii
Sava Ion, căsăt.
Marchescu Mihail, 3 copii
Ivancu Nicolae, 1 copil
Raichici Moise, 2 copii
Ion Ilie Sebeșanțu, 2 copii
Turmac Toma, 1 copil, rănit
100 Raichici Dimitrie, căsăt.
Bacila Petru, 2 copii
Marcoviciu George, stud.
Sirbu Atanasie, 2 copii
Curea Dimitrie, 3 copii
Raichici George a lui Martin, 1 copil
Ienciu Ioan, 1 copil
Raichici George a lui Mihai, 3 copii
Marta Dumitru, 1 copil
Ion Dimitrie a lui Ana, căsăt.
110 Micșia Nicolae, 2 copii
Raichici Rista, 2 copii
Bălăban Nicolae a lui Persa, 2 copii
Radovanov Blagoie, căsăt.
Șain Nicolae, 4 copii
Ienciu Toma, 1 copil
Balaban Ilie, 2 copii
Ion Dimitrie Geamănă, căsăt.
Niescu Iosif, june, mort
Niescu Marcu, june
120 Țioia Ilie, 3 copii
Preda Nicolae, june
Roșu Mihail, serg. maj., căsăt., prins
Sima Vasilie, 2 copii
Marta Constantin, 2 copii
Pervu Petru, căsăt.
Petrovici Dragulescu George, 2 copii
Țioia Petru, june
Țioia Milotin, căsăt.
Ienciu Nicolae, 1 copil
130 Armanca Nicolae a lui Iovan, căsăt.
Arcan Svetozar, 1 copil
Sirbu Nicolae, căsăt. prins
Chelniceanu Ioan, 1 copil
Raichici Antonie, inv., căsăt. mort
Mâncociu Iosif a lui Șofron, june, mort
Raichici Grigore, june
Raichici Lazăr, june, rănit
Bălăban Fotie a Margaretei jun.
Turmac Toma, june, rănit
140 Băcila Sava, june, rănit 2-ori
Eugenie Marcovici Ienciu, june
Bișa Alexandru june
Bișa Moise Milotin june
Ivașcu Antonie
Ion Iosif
Gherbaci Petru căsăt., concediat
Terovan Dănilă
Mâncociu Mihail, 2 copii
Ivancu Petru
150 Puia Ioan a Cristinei
Bălăban George a lui George
Țioia George
Mogoșan Nicolae căs.
Raichiciu Sava, căsăt.
Turmac Ioan, 1 copil, prins
Turmac Pan Nicolae, 2 copii
Sirbu Dionisie, june
Țioia Mihail, căsăt.

---

cor.: K. k. priv. österr. Verkehrsbank din Viena; 200 cor. guvernorul Dr. Sieghardt; 200 cor.: Anglo-österr. Bank din Viena; 100 cor.: Baronul George Vasilco; câte 50 cor.: Dnele Exc. Sa Irina de Mavrocordato și E. Hempel și dnii Alex. baron Hormuzachi, Exc. Sa feldmareșal-locotenent E. Cenna și Dr. T. Bendevschi; 45 cor.: C. cav. de Nicoliță-Popovici; 40 cor. contele Dr. Thürheim; câte 30 cor.: dna general Blanca Lupu și dnii Exc. Sa feldmareșal-locot. M. Șandru, consul gen. rom. Paul de Schiff-Suvero și Dr. I. Turcu; 25 cor.: Dr. E. Doctor, I. și C. Balmoș; 24 cor.: d. și dna colonel Trailovici; câte 20 cor.: Dnele Exc. Sa Cenna, colonel Hartmann, Em. Safrano, Elena de Vaida-Voevod, E. Fangor, Iuliana Krammer și dnii general D. Materinga, dep. Simionovici, dep. Dr. cav. de Isopescul-Grecul, cons. Gramatovici, primsecretar Carp, Dr. Sterie Ciurcu, dep. Dr. Vasilovschi, Dr. L. Popovici, Dr. Hosszu, colonel Hartmann și Dr. Calinciuc; 19 cor. ing. Berdișteanu; 15 cor. d. consul Arnold; câte 10 cor.: Dnele resp. d-șoarele: Florica Gramatovici, E. Eitel-Florian, Delia Dr. Popovici, M. Serafin, M. de Pruncul, Dr. A. Scarlatescu, Virginia Turcan, A. de Onciul, E. Borlea, T. Böbel, Lucia și Cesar Popovici, M. de Grigorcea, Elena baron Szymonowicz, P. baron Vasilco, Natalia baron Hormuzachi și dnii Dr. V. Roșca, păr. Tomoiagă, păr. P. Sidorovici, păr. I. Dihon, Onesim Turcan, Const. baron Hormuzachi, Dr. V. Marcu, C. A. Maniu, A. Lupeanu, I. de Miculi, Dr. Fl. Lupu, Dr. Eusebie Mandicevschi, căp. S. Iancu, Dr. V. Ternaveanu, I. Procopovici, P. Siretean, T. Seiesianu, baron Vitinghof-Schell și Dr. Nedelcu; 7 cor.: I. Neamțiu; câte 6 cor.: Dr. Erast Mandicevschi și dir. C. Mandicevschi; câte 5 cor.: dnele resp. d-șoarele Maria de Neculița, L. baron Flondor, Tinca Messerschmidt, V. de Pruncul, L. Petrescu, Silvia Serafin și dnii Dr. T. Bogdan, L. Karl, ing. D. Balossu, de Ianosz, G. Oprița, major P. Banda, P. Monyencs, V. Gramatovici, M. M. și Dr. Pascuțiu; câte 4 cor.: G. Malinovschi, M. Popovici, locot. Mitrofanovici și E. Micșa; câte 3 cor.: dna Zagar și (prin păr. Dr. Raica); câte 2 cor.: dnele resp. d-șoarele I. de Miculi, L. de Tarangul și dnii A. de Calmuțchi, insp. N. Tarasievici, St. Munteanu, un fugar din Bucovina, un fugar din Franța, M. M., M. M., N. N.

Afară de aceasta au incurs pentru fondul acesta din venitul serbării de Crăciun 146 cor., din discul de Crăciun în capela română din Viena 61.72 cor. și din cutia de ofrande dela moaștele Sf. Ioan cel Nou dela Suceavă, așezate acuma în capela română 55.04 cor.

I. P. S. Sa mitropolitul Ioan Mețianu a binevoit a dona pentru a fi împărțite între soldați, 550 cărticele de rugăciuni.

Diferite obiecte (cărți, vestminte și rufe, țigarete ș. a.), pentru soldați au dăruit: d. și dna general Lupu, dna C. Dunca de Schiau, dnele M. Barițiu, Săbădeanu, Wilhelm și X, dșoarele L. Petrescu, I. Teclu, A. Cosovici și dnii conte Dr. Türheim și S. Iosipovici.

Cărți și calendare au donat „Asociația" din Sibiiu, tipografia Concordia" din Arad, librăria Krafft din Sibiiu și „Libertatea".

Comitetul de caritate își împlinește o datoria sfântă, aducând mulțumitele cele mai călduroase și profunde atât în numele său cât și în numele soldaților cari au beneficiat de toate aceste iuturor marinimoșilor donatori: instituțiuni, corporațiuni, doamne, domnișoare și domni, rugându-i totodată, ca și pe viitor să nu ne uite.

Activitatea comitetului fiind în primul rând condiționată de mijloace bănești, apelăm și cu ocaziunea aceasta la sufletele nobile românești, să contribuie la mărirea fondului nostru, din care se sprijinesc mii de soldați români răniți.

Donațiuni benevole se primesc la cancelaria *„Comitetul de caritate" (Hilfskomitee), Viena I. Löwelstrasse Nr. 8* și se vor evita pe cale ziaristică.

Pentru comitet:

Dr. Victor Roșca, prez.

P. S. Ziarele românești sunt rugate a reproduce acest raport.

Sava Ion Gincu, căs.
160 Bălăban Ion, barberu, căsăt.
Bălăban Petru Bruță, june
Marta Petru a lui Avram, june
Armanca Ion a lui Măgiaru, june, prins
Marcovici Ilie, june
Șain Petru, căsăt.
Iliciu Dimitrie, 2 copii
Mâncociu Vasile, 1 copil
Niescu Dionisie, june
Marchescu Nicolae, june
170 Puia Ioan, căsăt.
Raichici Gruia lui Adam, june, rănit
Terovan Alexandru, june
Micșa Martin, 2 copii
Armanca Nicolae, 2 copii
Floria Constantin, june
Puia Ilie, june
Raichici Ștefan a lui Șofron, june
Beda Simeon, june
Frâncu Petru, 2 copii
180 Ivancu Mihail, căsăt.
Ioan Dionisie, căsăt.
Petrașcu Andrei, june
Mogoșan Sofron, june
Bișa Nicolae, june
David George, căsăt.
Raichici Ioan Antonie, căsăt.
Țioia Nicolae a lui Alexandru, căsăt.
Marta Arsenie, june
Andrei Ioan, 3 copii
190 Disagă Marian, 2 copii
Țioia Nicolae, june
Berbecioc Toma, june
Ilici Iosif Isaia, june
Raichici Sava, june
Terovan Ioan, june
Terovan Dimitrie, june
Marta Samuil, june
Păuța Vasilie, june
Bălăban Dimitrie, june
200 Niescu Petru, june
Bișa Stria, june
Balaban George, 1 copil
Raichici Petru a lui Cuzma, june
Mâncociu Mihail, căsăt.
Bișa Moise, june
Chici Ioan, 1 copil
Lupșan Bucea Nicolae, june
Țioia George a lui Bârcu, căsăt.
Macinovici Pau, căsăt.
210 Ienciu Martin, june
Ilici Iosif a lui Isaia, june
Țioia Ioan a lui Lisandru, june
Szatmary Gavril, sub-locot. 23 ani, mort în Polonia rusească în 28 Dec. 1914.

(Sfârșitul în nrul viitor)

Noua situație din Grecia.

Intervenția Greciei în răsboiu, alături cu aliații, este exclusă.

Telegramele ne aduc știrea că d. *Gunaris* a isbutit să formeze un guvern de concentrațiune, mult mai serios și mai puternic decât se aștepta. Aproape toți membrii noului guvern sunt foști miniștri și considerați ca personalități politice de întâia mână. Printre ei se află și foști partizani ai dlui Venizelos, ceea ce probează că acesta din urmă rămăsese cu desăvârșire izolat în consiliul de coroană.

*

„Nea Elas" ziarul dlui Venizelos, face o destăinuire senzațională asupra amestecului României în criza politică din Grecia. Dată fiind sursa acestei noutăți, o reproducem ca simplu document.

„Nea Elas" spune:

„Aflăm, din izvor absolut sigur, că guvernul român, prin reprezentantul său la Atena, a declarat dlui Venizelos că **„România rămâne la dogma echilibrului balcanic".**

E vădit că această declarație dovedește că orice tendință a Greciei către egemonie în Balcani, n'ar plăcea celor dela București.

In fața acestor neasteptate declarațiuni venite imediat după dorința vădită a Bulgariei de a săvârși marile manevre și după știrile despre bunul mers al negocierilor româno-bulgare, guvernul grecesc a fost silit să privească mai larg".

*

De altă parte, în pressa italiană se manifestă unanim hotărîrea guvernului din Roma de-a îngădui aliaților să stabilească stăpânirea lor la Constantinopol.

In această privință sunt foarte caracteristice declarațiunile următoare ce le face *„Corriere dela Sera"*.

„Pressa din mai multe țări beligerante scoate la iveală marele preț ce-l pune pe neutralitatea Bulgariei. Cu atât mai vârtos — adaugă ziarul — s'ar putea scoate în relief, azi, valoarea neutralității italiene, fără de care flotele aliaților ar fi nevoite să se lupte în Mediterana.

Chiar dacă am presupune că flota anglo-franceză ar fi sosit în fața dealurilor din Stambul, că deci tripla-înțelegere ar avea la cheremul său pe Turcia europeană și totuș ea ar putea — după zisul ziar — să alcătuiască o nouă situație balcanică, însă nici de cum să întemeieze o nouă orânduire definitivă, atât la Constantinopol, cât și la strâmtori, atât în Turcia din Europa cât și în Turcia asiatică.

Reiese din toate amănuntele de până aci că la București, la Atena și la Roma, se cugetă la fel de a se împiedeca la momentul oportun o schimbare contrarie intereselor în Dardanele.

Faptul este viu comentat de pressa țărilor beligerante".

Răsboiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — In sectorul de vest al frontului din Carpați ziua de ieri a fost mai liniștită. Spre nord dela pasul Ujoc s'au dat lupte mai serioase. Ieri la amiazi forțe considerabile rusești au luat ofensiva înaintând până în apropierea pozițiilor noastre, unde s'au menținut câtva timp. Un surprinzător contraatac al nostru dat după amiazi după o luptă violentă a respins pe inamic pe întreg frontul, în vreme ce am capturat 4 ofițeri și 500 soldați de rând. O luptă crâncenă s'a dat și în apropierea pozițiilor noastre de ambele margini ale șesului Opor. Inamicul, care și-a mai concentrat alte întăriri de către Stryj, de câteva zile a început iarăș ofensiva cu mari forțe în șes și pe înălțimile din jur. Toate încercările de a cuceri înălțimile pasului, au eșuat cu foarte mari pierderi pentru inamic. Atacul de ieri, care iarăș s'a prăbușit în urma efectului focului nostru, considerând marile pierderi, pe cari le-a suferit inamicul, cu greu va fi reluat. In aceste lupte am capturat vre-o 1000 de oameni.

In pozițiile spre nord dela Dniester lupta e în curgere. Un contraatac întreprins de trupele noastre a câștigat teren. In celelalte puncte ale frontului Rușii au fost respinși. In Polonia și în vestul Galiției s'au dat dueluri de artilerie.

*

Berlin. — Se comunică dela cartierul general: Pe câmpul de operații dela *vest:* Ieri 2 canoniere inamice au bombardat fără succes Westende. Un atac al nostru dat asupra unei înălțimi spre sud dela Ypern ocupată de Englezi a progresat bine. Atacuri parțiale ale Francezilor date împotriva noastră în Champagne spre nord dela Le Mesnil le-am respins cu grave pierderi pentru inamic. In unele puncte în Vosgi mai durează încă lupte.

Câmpul de operațiuni dela *ost:* Numărul prisonierilor Ruși capturați în luptele date spre nord dela pădurile dela Augustowo s'a urcat la 5600. Spre nord și nordost dela Prasniș Rușii atacă cu mari forțe. Toate atacurile lor au eșuat, în vreme ce au suferit grave pierderi. Spre sud dela Vistula situația este staționară.

*

Constantinopol. — Se comunică dela cartierul general: Azi cuirasatele panțerate inamice în răstimpuri mari au bombardat fără succes forturile Sed il Bar și Kum-Kale. Ieri seară o ușoară flotilă inamică a încercat din nou să se apropie de câmpul de mine, dar focul bateriilor noastre l'a silit să se retragă. Focul bateriilor noastre a avariat câteva vase de răsboiu engleze.

Spre Varșovia.

Londra. — Corespondentul din Petrograd al lui „Daily Mail" pregătește opinia publică în vederea căderei Prasnișului. Corespondentul spune, că Germanii cu o armată de un sfert de milion înaintează împotriva frontului Narew. Ce-i drept Prasnișul este drumul cel mai scurt spre Varșovia — scrie ziarul — dar dacă ar și reuși să-l ocupe Germanii, ei nici în cazul acesta nu vor ajunge mai departe.

Artileria din Przemysl luptă violent.

Petrograd. — Agenția tel. rusească anunță, că actualmente garnizoana din Przemysl nu a mai făcut nici o ieșire împotriva trupelor ce o împresoară. Atât mai activă este însă artileria fortăreței Przemysl. Artileria grea din fortăreață în continuu bombardează cu violență pozițiile rusești. Deasupra fortăreții și acum sbor aeroplane.

Răsboiul va mai dura încă o jumătate de an.

Coppenhaga. — „National Tidente" publică o declarație a generalului japonez Oba împărțit la comanda supremă rusească. Inceperea moiștei de primăvară va inteți operațiile răsboiului cari apoi vor decide soarta răsboiului. Răsboiul va mai dura maximum vre-o jumătate de an.

Lupte crâncene pentru șoseaua dela Turka.

Ungvár. — *Sâmbătă seara Rușii au început un nou și mare duel de artilerie, sub scutul căruia o numeroasă infanterie pornise împotriva pozițiilor noastre, pentru ca să cucerească dela noi șoseaua dela Turka. Patrulele noastre denunțându-ne la vreme intențiunea Rușilor, atacul acestora a fost respins. Granatele noastre cădeau de-adreptul în tranșeele rusești, iar șrapnelele noastre măturau rândurile celor cari înaintau spre noi. Inamicul vrea cu orice preț să aibă șoseaua, pe care o consideră de cheie a situației. In cursul extrem al râului San am cucerit teren. Pentru fiecare palmă de teren se dau lupte sângeroase. Trupele noastre trebuie să lupte împotriva tenacității inamicului, împotriva terenului și împotriva grozăviilor vremei. Lupta trupelor germane dată spre vest dela Ujoc progresează favorabil. După o luptă crâncenă au cucerit și dețin un important punct de sprijin al Rușilor. Trupele noastre sufer mult din cauza vremei. Perseverança și eroismul lor condeiul nu-l poate descrie.* **(Az Est).**

Strigătul de răsboiu al Italiei va fi „Savoya". — Un discurs al dlui Salandra.

Roma. — *La prânzul de onoare ce i s'a dat dlui Salandra la Gaeta, cu prilejul punerei pietrei de temelie a noului port militar din localitate, generalul conte Morra di Lawriano della Monta, fost ambasador la Petrograd și guvernator general al Siciliei, acum senator al regatului, a ținut un discurs, incheiând cu aceste cuvinte:*

„Dacă ni se va porunci: „Mergeți", noi vom porni, iar strigătul nostru de răsboiu va fi: „Savoya".

Cuvintele bătrânului general, care a făcut campaniile dela 1849, dela 1859 și dela 1866 pentru neatârnarea Italiei și mai în urmă a fost aghiotant al ducelui de Aosta și al regelui Umberto, au mișcat adânc pe cei de față.

D. Salandra îmbrățișă și sărută pe veteranul general

Politica guvernului în „Narodne Sobranie".

Sofia. — In timpul din urmă șefii partidelor de opoziție au ținut întruniri, cari au dus la hotărîrea să se facă în „Narodne Sobranie" o interpelare prin care se cere lămuriri asupra politicei interne și externe a cabinetului Radoslavoff. Cu redactarea interpelării au fost însărcinați dnii Mușanof, democrat, I. Fadenchecht, radical și Z. Bocalof, din partidul agrarian.

Cercurile guvernamentale privesc însă această procedare a opoziției ca un act cu totul neserios. Persoane în legătură cu guvernul susțin că nu se va permite o desbatere în Narodne Sobranie asupra politicei externe a Bulgariei,

In privinţa politicei Radoslavof şi-a luat toată răspunderea, şi ar permite opoziţioniştilor să se amestece numai atât cât permite aceasta constituţia, şi anume o controlă asupra politicei interne a guvernului.

Puterea morală de a lucra astfel o datorează guvernul marei încrederi ce a dobândit dela popor. Pretutindeni se vorbeşte cu cea mai mare încredere pentru guvernul actual şi toţi sunt convinşi că cât timp va guverna acest cabinet, ţara va fi ferită de desamăgiri şi poporul este dispus să împărtăşească toate vederile lui.

Ruşii încearcă să reocupe Cernăuţii.

Burdujeni. — *In ziua de Marţi au avut loc lupte de artilerie între trupele austro-ungare şi Ruşi, lângă Boian, unde Ruşii primind forţe considerabile, au încercat să rupă frontul austro-ungar, cu scopul de a reocupa Cernăuţii. Planul Ruşilor a dat însă greş. Din cauza viscolului care bântuie aci de câteva zile, ca în toiul iernei, luptele au încetat.*

Se fac pregătiri de răsboiu în Grecia?

Roma. — Se telegrafiază din Salonic că în vederea apropiatelor manevre mari, care se vor face în Macedonia, se observă o mare mişcare de trupe. Se aşteaptă regele Constantin care va fi găzduit în vila Modiano, ce i s'a oferit de comună.

Misiunea Crucei Roşii elenice care se află în Serbia, s'a înapoiat şi a plecat din Salonic spre Atena.

Ministrul de marină a decis ca toate vapoarele auxiliare ale flotei să fie armate cu tunuri de calibru mic comandate în Anglia.

Pe fortăreţele dela coastă se vor aşeza şase tunuri noui.

Anglia şi Franţa vor debarca în Siria.

Berlin. — Anglia şi Franţa au hotărât să debarce trupe în Siria.

De pe frontul din Caucaz. — Comunicat rusesc.

Petrograd. — (Oficial.) — In regiunea trans Ciorocului trupele noastre au luat Turcilor două tunuri. In lupta dela Dilman, în direcţia Azerbeidjan, am cucerit un tun turcesc şi trei chesoane, pe celelalte fronturi nici o schimbare.

Petrograd. — Comunicatul armatei din Caucaz: Pe ziua de 25 v. n'au fost lupte serioase pe întreg frontul. In regiunea de peste Ciorok luptele continuă.

Pressa turcă şi demisiunea lui Venizelos.

Constantinopol. — Oficiosul „Tanin" ocupându-se de demisia dlui Venizelos, pe care il recunoaşte ca reformatorul Greciei şi ca un mare bărbat de stat, îşi exprimă satisfacţia pentru căderea lui dela guvern, numind pe fostul prim-ministru grec — din punct de vedere otoman — omul care a prezidat un guvern cu o atitudine şovăitoare pentru timpul de faţă şi spunând că Venizelos e un duşman al Turcilor. Ziarul arată că Venizelos are în camera elenă o majoritate zdrobitoare; dar aceasta nu este o majoritate bazată pe principiu, ci este una bazată pe persoana lui, după cum se întâmplă mai în tot orientul.

Ziarul recunoaşte că nu e exclus ca partizanii lui Venizelos să provoace turburări. Dar aceeaş opinie publică iubeşte de o potrivă pe Venizelos şi pe rege.

Oficiosul e de părere că regele va eşi învingător în această neînţelegere a lui cu Venizelos.

Pressa franceză şi tratativele dintre Bucureşti şi Sofia.

Berlin. — Ziarele franceze calcă cu totul în întunerec în ceea ce priveşte tendinţa tratativelor dintre Bucureşti şi Sofia urmate pe pretinse noui baze, precum şi în ceea ce priveşte însemnătatea convorbirii de două ceasuri a lui Salandra şi Giolitti.

După ziarul *„Sera"* din Milano în cercurile parlamentare convorbirea lui Salandra cu Giolitti este socotită ca având de scop ca atitudinea guvernului italian să fie îndreptată în mod hotărît înspre o înţelegere sinceră cu Germania chiar şi în ceea ce priveşte realizarea năzuinţelor naţionale ale Italiei faţă de Austro-Ungaria.

INFORMAŢIUNI.

Arad, 16 Martie n. 1915.

Adunarea datelor privitoare la răsboiu. Il. Sa *Dr. Demetriu Radu,* episcopul diecezei gr. cat. de Oradea-mare în circularul său dat în luna Februarie atarage atenţiunea preoţimei asupra adunării datelor privitoare la răsboiu. Extragem din preţiosul circular următoarele pasagii: „Răsboiul actual, ale cărui proporţii nu au seamăn în istoria lumei, va avea de bună seamă urmări incalculabile pentru toate popoarele şi îndeosebi *pentru poporul român.* Şi după ce ori care popor, fie chiar de însemnătate mai mică, merită să fie înemnată şi transpusă cunoştinţei viitoarelor generaţiuni, iar de altă parte cunoscut fiind că amăsurat proverbului latin „Historia est vitae magistra", din cunoaşterea trecutelor întâmplări învaţă oamenii să-şi îndrepte viaţa în viitor, *şi întâmplările acestui grozav răsboiu întrucât ele ating poporul nostru credincios, trebuie însemnate şi transpuse posterităţii,* ca să nu se deie uitării, ci să servească de călăuză pentru viitor evenimentele zilelor grele prin cari trecem şi să fie pururea cunoscute jertfele imense pe cari acest popor le aduce pentru apărarea tronului şi patriei cu încredere în Dumnezeu şi cu nădejdea într'un viitor mai fericit. Indemnaţi de aceste consideraţii dispunem aşadară, ca şi în parohiile în cari nu ar fi încă în uz aşa numita *Carte de aur* sau *Cronica* parohiei, numai decât să se introducă şi, fiecare paroh să scrie într'însa cu conştienţiozitate toate întâmplările răsboiului vrednice de însemnat pentru viitor, cari privesc parohia şi pe credincioşii lui. (Se înşiră întrebările la cari preoţii trebuie să fie cu băgare de seamă). Protopopii districtuali vor purta grijă, ca această Cronică a răsboiului să se scrie regulat în toate parohiile şi după încetarea răsboiului, să facă raport despre împlinirea acestei dispoziţii a Noastre, ca în cazul când vom cere, să ne poată trimite copia ei pentru arhivul diecezan".

O invenţie românească. Din Galaţi se anunţă: La manutanţa militară din localitate se experimentează un nou cuptor pentru fabricatul pânei, cuptor care este invenţia dlui locot.-colonel Gheorghe Popescu, şeful intendenţei corp. III de armată. Acest cuptor este superior celorlalte existente atât prin iuţeala prin care se fabrică pâinea cât şi prin felul fabricării.

„Moldova" — ziarul dlui P. P. Carp. Din Bucureşti se anunţă, că Sâmbătă a apărut primul număr al ziarului „Moldova" înfiinţat de d. P. P. Carp, cunoscutul om politic al României.

In comunicatul apărut în fruntea numărului prim se spun următoarele cu privire la menirea acestui ziar:

Ziarul „Moldova" va apare sub direcţia unui comitet prezidat de d. P. P. Carp. El are menirea de a combate pe toţi acei, cari luând asupra-şi de a realiza idealul naţional, uită fie din ignoranţa istoriei noastre fie din o culpabilă nepăsare, pe colaboratorii acelor moldoveni, cari au luptat pentru apărarea gurelor Dunărei şi al căror eroism a făcut posibilă libera Românie de astăzi.

El va căuta să aducă la cunoştinţa unei opinii publice rătăcite, că întregirea neamului nu e posibilă decât începând cu liberarea Basarabiei ameninţată de a fi desnaţionalizată. Ar fi o crimă de a nu ne gândi la Românii de dincolo de Prut numai şi numai pentru că ei sunt atât de asupriţi încât nici măcar un suspin nu poate răsbate până la noi.

A scuti ţara noastră de această ruşine e o datorie de bun român şi ne o vom îndeplini ori ce s'ar întâmpla. — Comitetul.

Condiţiile sanitare din Serbia. Din Viena se anunţă: Şeful misiunei Crucei roşii olandeze, doctorul Tyenhoven, a sosit din Serbia şi va pleca zilele acestea spre Olanda împreună cu personalul misiunii. Asupra condiţiunilor sanitare din Serbia, Tyenhoven spune că de cu toamnă bântuesc acolo mai ales tifosul abdominal, febra purpură, diarea febrilă. Primele două boale au făcut deja mai multe mii de victime, mai ales după bătălia dela Valievo, când morţii au stat multă vreme neîngropaţi, iar spitalele higienice erau supraîncărcate. In câteva săptămâni au sucombat de febră purpură 40 de medici sârbi şi 23 de medici străini dintre cari 2 americani. In cazarma dela Niş, unde sunt încazarmaţi ofiţeri austro-ungari prizonieri, condiţiunile sunt mai favorabile în ce priveşte curăţenia şi higiena, aşa că acolo aceste boli n'au bântuit, dar în locuinţele soldaţilor cum şi în spitalele răniţilor sârbi se constată un procent relativ urcat de decese.

Ultima oră.

O TELEGRAMĂ A DLUI TAKE IONESCU.

Bucureşti. — *D. Take Ionescu a telegrafiat lui Talaat-bey la Constantinopol, cerându-i ca să cruţe Turciei ororile răsboiului şi să încheie imediat pace cu tripla-înţelegere.*

AMÂNAREA MANEVRELOR BULGARE.

Bucureşti. — **Ca ecou al hotărârei din Atena, care îndepărtează iminenta întindere a răsboiului şi la alte state, Bulgaria răspunde printr'o amânare a aşa ziselor manevre de primăvară. Deci amânarea îndoită a mobilizărei armatei.** — (St.)

UN ECOU AL ATENTATULUI DELA CAZINOUL DIN SOFIA.

Sofia. — *Ziarul guvernamental* **„Narodni Prava"** *răspunzând la un articol al ziarului cadeţilor ruşi* **„Rieci"** *în care cerea ca Bulgaria să iasă din neutralitate amintindu-i că atentatul cu bombe dela Cazino-ul din Sofia este un indiciu pentru precizarea atitudinei Bulgariei şi că d. Radoslavoff va trebui să înţeleagă aceasta, spune:*

— **„Dacă ziarul rus arată că atentatul cu bomba este în legătură cu neutralitatea Bulgariei, trebuie să ne întrebăm din partea cui şi cu ce anume scop s'a săvârşit acest atentat".**

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

UN RESTAURANT DE GARĂ

în o comună românească, cu circulaţie de 40,000 cor. pe an e de vânzare. Adresa la Administraţia acestui ziar.

(Ve 2382—3)

„Câmpiana" institut de credit şi econ. Mocs.

CONCURS.

Conform dispoziţiilor din statutele noastre publicăm concurs pentru un *post de contabil* la centrală, cu leafă începătoare de cor. 2400 şi tantiemă statutară pe an, eveentual pentru *un post de practicant* cu leafă începătoare de 1200 cor. şi remuneraţii obicinuite, pe an.

Terminul concursului *expiră în 25 Martie.* Postul este de a se ocupa numai decât după încheierea învoielii. La petiţie să se alăture certificatele obicinuite.

Mócs, (Kolozs m.) 11 Martie 1915.

Ca 2383—3 **Direcţiunea.**

Tiparul tipografiei „Concordia" societate pe acţii în Arad. — Editor-responsabil: LAURENŢIU LUCA.